

รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

An Educational Management Model to Reinforce the Quality of Students for School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok

สุกัญญา ประเสริฐศรี*

Sukanya Prasertsri

ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Doctor in Education (Educational Administration) Mahamakut Buddhist University

พระมหาอรรงค์ จิตบุญโญ**

Phramaha Thamrong Thitapungko

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Advisor Dissertation of Education Administration Mahamakut Buddhist University, Thailand

E-mail : Kru.sukanya.13@gmail.com ๐๘๙-๑๐๒๑๐๑๘

Received: August 10, 2022

Revised: September 10, 2022

Accepted: September 10, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (๑) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร (๒) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร (๓) เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน ๙๒ โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูรวม ๓๖๘ คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นมาตรวัดแบบประมาณค่า ๕ ระดับ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง ๐.๖-๑.๐ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง ๐.๓๓-๐.๘๙ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๘ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

* นางสาวสุกัญญา ประเสริฐศรี Miss Sukanya Prasertsri

** พระมหาอรรงค์ จิตบุญโญ, ดร. Phramaha Thamrong Thitapungko, Dr. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ Thesis Advisor

ผลการวิจัยพบว่า (๑) องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับงานวิชาการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ได้ร่างองค์ประกอบ จำนวน ๑๕ องค์ประกอบ และ ๘๖ ตัวแปร (๒) ผลพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า องค์ประกอบหลักที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ การบริหารการศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียน รองลงมาคือ การส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การควบคุมคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ มีค่าสถิติทางไค-สแควร์ = 2.466, df = 4, P-value = .651, GFI = .999, AGFI = .973 และ RMSE = .000 แสดงได้ว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามเกณฑ์ที่กำหนด และ (๓) ผลการประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๒ ($\bar{X} = 4.62$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินและรับรองที่ผู้วิจัยกำหนด คือ ต้องมีค่ามากกว่า ๓.๕๑ จึงสรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารจัดการศึกษา; เสริมสร้างคุณภาพผู้เรียน; ผู้บริหารโรงเรียน; สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were as follows : (1) to study the components of an Educational Management to Reinforce the Quality of Students for School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok, (2) to create an of the An Educational Management Model to Reinforce the Quality of Students for School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok, and (3) to evaluate and affirm the of An Educational Management Model to Reinforce the Quality of Students for School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok. The mixed methods research was used in the study. The research instruments were semi-structured interviews, questionnaires and confirmation or certification forms through 5-rating scale questionnaires by IOC; 0.6-1.0 discriminatory power equal to 0.33-0.89 with reliability at 0.986, informants consisting of school directors, vice-directors, and teachers in 92 schools. The analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and confirmatory factor analysis. The results of this research was found that : (1) The components of an Educational Management to Reinforce the

Quality of Students for School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok, general education department consist of 15 components and 86 variables. (2) The an Educational Management Model to Reinforce the Quality of Students for School Administrators Under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok, general education department from confirmatory factor analysis (CFA) indicated that the highest value was on (1) Student Quality Management Process (2) Promote the quality of learners (3) Quality Development of Learners and (4) Control the quality of learners. has a chi-square value = 2.466, DF = 4, P-value = .651, GFI = .999, AGFI = .973, and RMSE = .000. This result indicates that the model is consistent with the empirical data. (3) The evaluation and confirmation of the model from experts in its propriety, accuracy, feasibility, and utility is at 4.62 ($\bar{X}$ = 4.62), higher than the set criteria at = 3.51. That means the model is approved.

Keywords : Educational Management Model; Reinforce; The Quality of Students; School Administrators; The Secondary Educational Service Area Office

บทนำ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญของสถานศึกษา โดยอาศัยแรงศรัทธาเชื่อมั่นจากผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ซึ่งถือเป็นทุนทางสังคมที่คอยเกื้อหนุนทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษา โดยรวมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ (๖) ว่าการจัดการศึกษาให้มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยกำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข^๑

^๑ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, *เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. ๒๕๓๗*, (กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา, ๒๕๔๙), หน้า ๒๐.

ประเทศไทยก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ซึ่งรวมตัวกันในปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ ดังนั้น การเตรียมความพร้อมให้กับประชากรและเยาวชนของชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น เพื่อพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยการจัดการศึกษาของไทยในขณะนี้ล้ำหลังกว่าประเทศเพื่อนบ้านบางประเทศในอาเซียนอย่างมาก จากข้อมูลการประชุมของ World Economic Forum (WEF) The global competitiveness report 2012-2013 ได้จัดอันดับคุณภาพการศึกษาของประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nation) ปรากฏว่า ประเทศสิงคโปร์ ประเทศบรูไน ดารุสซาราม และประเทศมาเลเซีย เป็นประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาที่ดีในกลุ่มประเทศสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในขณะที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับรั้งท้าย ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันในอนาคตอันใกล้ได้^๒ แต่จากการจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า คุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา นโยบาย ปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้ง ๆ ที่มีการปฏิรูปการศึกษามาเป็นเวลานาน จากการวิเคราะห์ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการบริหารจัดการโดยการรวมศูนย์อำนาจไว้ในส่วนกลาง แม้จะได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาแล้ว แต่หน่วยปฏิบัติยังไม่มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงาน และจัดการศึกษาเท่าที่ควร^๓ ความเข้าใจไม่ตรงกันเนื่องจากยุทธศาสตร์มีหลายระดับยากต่อการนำไปสู่การปฏิบัติ ขาดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนั้น สภาวะการเมืองที่เปลี่ยนรัฐบาลบ่อยซึ่งนโยบายและยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนโดยยึดนโยบายรัฐบาล ซึ่งประเด็นข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี การเปลี่ยนรัฐมนตรีบ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น หน่วยงานที่สำคัญที่สุด คือ “สถานศึกษา” เพราะสถานศึกษาเป็นหน่วยยุทธศาสตร์ทางการศึกษาในพื้นที่ที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่เป้าประสงค์โดยมีหน้าที่สำคัญในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน จัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ประเมินผลตามแผนงานโครงการ ระดมทรัพยากร ปกครอง ดูแลบำรุงรักษาทรัพย์สิน ส่งเสริมความเข้มแข็งและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมีเป้าหมายสูงสุดให้ผู้เรียนมีคุณภาพ^๔

^๒ วรียพร แสงนภาพร, “สกศ.เสวนาวิชาการ”, วารสารการศึกษาไทย, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๖๗ (เมษายน ๒๕๕๓) : ๑๒-๑๔.

^๓ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๖, (กรุงเทพมหานคร: สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๓.

^๔ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ, การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ CRP, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๒๕.

อย่างไรก็ตาม การศึกษาไทยทุกระดับยังมีปัญหาเชิงคุณภาพที่ต้องเร่งแก้ไข เพราะมีปัญหาเรื่องหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนที่เน้นการท่องจำไม่สอนกระบวนการคิด ทำให้ขาดความคิดสร้างสรรค์ และทักษะจำเป็นอื่น ๆ ปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และครูที่มีคุณภาพยังกระจายไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลขณะเดียวกันคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยเพิ่มสูงขึ้นเป็น ๒๖ ล้านคน แต่เป็นการใช้เพื่อการอ่านหาความรู้เพียงร้อยละ ๓๑.๗. และอัตราการอ่านหนังสือของคนไทยอยู่ที่ร้อยละ ๘๑.๘ โดยอ่านเฉลี่ยวันละ ๓๗ นาที^๕

จากสภาพของปัญหา ผลกระทบและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น กล่าวได้ว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรทำวิจัยและนำผลการวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการแก้ปัญหาของผู้บริหาร โรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
๒. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
๓. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ของการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Approach) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา งานวิจัย และสัมภาษณ์แนวความคิดของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนตุลาคม ๒๕๖๔ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา

^๕ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, งานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๒), หน้า ๙.

ขั้นตอนในการวิจัย

๑. ศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่าน เป็นผู้บริหารการศึกษา ระดับนโยบายและนักวิชาการด้านการ บริหารงานมาไม่น้อยกว่า ๕ ปี ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview)

๒. พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร นำแบบสอบถามที่จัดทำสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับหน่วยวิเคราะห์ (Unit Of Analysis) คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร นำมาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA)

๓. ประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๗ ท่าน เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบให้มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit Of Analysis) จำนวน ๑๑๙ โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit Of Analysis) จำนวน ๙๒ โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครู รวมทั้งหมดจำนวน ๓๖๘ คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณไว้ประกอบด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อผู้บริหารโรงเรียนว่ามีการเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับใด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ท

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ค้นหาคุณภาพของเครื่องมือโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาฯ วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอประธาน และกรรมการที่ปรึกษาฯ วิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน เพื่อพิจารณาทั้งเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามรูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ รายข้อ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ ๐.๘-๑.๐๐

๓. หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยการวิเคราะห์ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๘

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียด ดังนี้

๑. ขออนุญาตเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล

๒. นำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล

๓. ทำการรวบรวมแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

๔. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการนัดหมายวัน เวลาที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เตรียมศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง สมุดจดบันทึก และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมา สำนวความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การวิเคราะห์เนื้อหา จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำข้อมูลมาสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวแปรการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยหาค่าสถิติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of variation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

๔. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) เพื่อศึกษารูปแบบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ โดยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบ “PCA” (Principal Component Analysis) และหมุนแกนขององค์ประกอบแบบตั้งฉาก (orthogonal rotation) ด้วยวิธีการแวนิแม็กซ์ (varimax rotation) เพื่อสกัดตัวแปรองค์ประกอบ

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

๑. องค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับงานวิชาการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ได้ร่างองค์ประกอบ จำนวน ๑๕ องค์ประกอบ และ ๘๖ ตัวแปร

๒. ผลพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า องค์ประกอบหลักที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ การบริหารการศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียน รองลงมาคือ การส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การควบคุมคุณภาพผู้เรียน ตามลำดับ มีค่าสถิติทางไค-สแควร์ = 2.466, df = 4, P-value = .651, GFI = .999, AGFI = .973 และ RMSE = .000 แสดงได้ว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ที่กำหนด

๓. ผลการประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๒ ($\bar{X} = 4.62$) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินและรับรองที่ผู้วิจัยกำหนด คือ ต้องมีค่ามากกว่า ๓.๕๑

จึงสรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับ ข้อค้นพบงานวิจัยในครั้งนี้ คือ รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร มี ๔ องค์ประกอบหลัก คือ (๑) ด้านการบริหารการศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียน (๒) ด้านกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (๓) ด้านการส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และ (๔) ด้านการควบคุมคุณภาพผู้เรียน เป็นองค์ประกอบในการบริหารจัดการ ศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน และสามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ และการบริหารโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และได้มาตรฐานสากลต่อไปจากสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัย มาปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอรูปแบบ ดังภาพที่ ๑

ภาพที่ ๑ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถนำเสนออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

๑. ด้านการบริหารการศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียน เนื่องจากการบริหารการศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียนเป็นการดำเนินงานกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนเป็นภารกิจหลัก ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีกำหนดแบบแผน วิธีและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ มีการกระจายอำนาจเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร โดยจัดครูและบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่และศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน และมีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการวางแผน กำหนดนโยบาย ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานด้วยระบบคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและมีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า การบริหารเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ต้องกำหนดแบบแผน วิธีและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เพราะการดำเนินการต่าง ๆ มิใช่เพียงแต่กิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีเพื่อนร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านสติปัญญาความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเทคนิควิธีและกระบวนการการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กร^๖ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทดส์ดีย์ (Teddle) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา คือ (๑) ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (๒) สถานศึกษามุ่งมั่นพัฒนาด้านการเรียนรู้ของนักเรียน (๓) มีกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูง (๔) ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ (๕) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม^๗

๒. ด้านกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เนื่องจากการบริหารโรงเรียนจะต้องมีแนวทางหรือกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายหรือเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนตามเกณฑ์ของหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียน

^๖ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี, ๒๕๕๓), หน้า ๓๔.

^๗ Teddle, C & Renolde, D., *International handbook of school effectiveness research An International survey of research on school effectiveness*, (London: Routledge, 2000).

ให้ความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีเน้นให้ผู้เรียนได้รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้ มีความสุขในการเรียนและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ แม็กคิงส์ซี (Mckinsey) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา ประกอบด้วย (๑) การปรับปรุงหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ (๒) การปรับค่าตอบแทนผู้บริหาร และครูให้สูงขึ้นเพื่อคนที่มีความรู้ความสามารถสนใจเข้ามาทำงาน (๓) เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหารและครูให้สูงขึ้น และ (๔) สร้างฐานของสถานศึกษา^๙ สอดคล้องกับงานวิจัยของดาร์เกสซี (Daggett) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเตรียมพร้อมผู้เรียนในอนาคต” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สิ่งที่สถานศึกษาควรเตรียมพร้อมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จ คือ (๑) ผู้บริหารและครูต้องมุ่งความเป็นเลิศด้านวิชาการ (๒) ครูดูแลเอาใจใส่อบรมสั่งสอนนักเรียนอย่างใกล้ชิด (๓) เน้นการจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล และ (๔) หลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพสูง^{๑๐} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศรี เณรจาทิ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ ๒๑” ผลการวิจัยพบว่า เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมประกอบไปด้วย ๕ องค์ประกอบคือ (๑) การวางระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (๒) การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้โดยมีวิจัยเป็นฐาน (๓) การบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ (๔) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร และ (๕) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณ และการประเมินรูปแบบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์^{๑๐}

๓. ด้านการส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีการส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ มีปัญญา มีความสุข เป็นคนดี คนเก่ง มีทักษะในการคิด ทักษะชีวิต และทักษะการทำงาน โดย เห็นคุณค่าของตนเองและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ครูมีการจัดการเรียน

^๙ Mckinsay, *How the word most improved school system keep get better*, [online][Accessed, Available from], from <http://mckinsey.com/society/how-the-wored-most-improved-school-system-keep-getting-better>, 12 June 2012.

^{๑๐} Diggett, R., *Preparing students their futurs*, (Rexford NY: International Center for Leadership in Education, 2005), p. 216.

^{๑๐} สมศรี เณรจาทิ, “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ ๒๑”. *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารเพื่อพัฒนาการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, ๒๕๖๐), หน้า ๔.

การสอนโดยการสอดแทรกในด้านคุณธรรม จริยธรรมและให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการทักษะการคิด วิเคราะห์ ทักษะชีวิต และทักษะการทำงาน สอดคล้องกับแนวความคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อ้างถึงกระทรวงศึกษาธิการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.-๒๕๕๒-๒๕๖๑) ที่ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียน กล่าวคือ มีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต^{๑๑} และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรัญญา ชนะเพียร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า (๑) รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ๑) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ๑.๑) วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร ๑.๒) การบริหารเชิงกลยุทธ์ ๑.๓) สุขภาพองค์กร และ ๑.๔) พฤติกรรมการสอนของครู (๒) คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย ๒.๑) ผู้เรียนมี สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ๒.๒) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ๒.๓) ผู้เรียนมีทักษะการคิดเป็นและทักษะการทำงาน ๒.๔) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และ ๒.๕) ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และ (๓) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์^{๑๒}

๔. ด้านการควบคุมคุณภาพผู้เรียน เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการทำงาน เพื่อให้ภารกิจของโรงเรียนบรรลุประสิทธิผลและประสิทธิภาพ แล้วรายงานผลให้ครูผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชนทราบ จากการวิเคราะห์ตัวประกอบประกอบในการควบคุมคุณภาพผู้เรียน พบว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการสรุปผล ติดตาม รายงานและนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาในกระบวนการจัดการเรียนการสอนและมีการเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง และใช้เหตุผลการนิเทศการศึกษาเป็นการปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ โดยมีการสรุปและประเมินผลในการดำเนินงานตามนโยบายทุกครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของซิลวา และดาน่า (Silva & Dana) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบร่วมมือ

^{๑๑} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๔), หน้า. ๖-๑๑.

^{๑๒} อรัญญา ชนะเพียร, “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๘), หน้า ง.

ในโรงเรียนสู่ระดับมืออาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ได้เสนอรูปแบบความร่วมมือโดยเน้นการตรวจสอบและการใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาโรงเรียนที่พัฒนาสู่ระดับมืออาชีพ มี ๔ ขั้นตอน คือ (๑) ขั้นเตรียมความพร้อม (๒) การนิเทศโดยตรง (๓) ผลการนิเทศ และ (๔) ความต้องการของครู ซึ่งการนิเทศต้องยึดหลักทั้ง ๔ ประการ ในการนิเทศต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศอย่างชัดเจน ดังนั้น การศึกษารูปแบบของการนิเทศจึงจำเป็นต้องกำหนดกระบวนการที่ชัดเจนและทุกขั้นตอนต้องประสานสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ^{๑๓} และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนสมพร มะโนรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของ โรงเรียนบ้านหนองวารี (นิพัทธ์ธรรมาภรณ์อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต ๒ ผลการวิจัยพบว่า (๑) องค์ประกอบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ มี ๖ องค์ประกอบ คือ ๑) การศึกษาและกำหนดความต้องการการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ๒) การวางแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ๓) การพัฒนาครูและบุคลากร ๔) การสร้างทีมงานพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ๕) การจัดการเรียนการสอน และ ๖) การกำกับติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน^{๑๔}

๕. ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๗ คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นรูปแบบที่มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการและเป็นผู้นำทางวิชาการและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีแรงบันดาลใจและมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาที่ชัดเจน เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล โดยครูมีบทบาท หน้าที่ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่า คุณภาพการศึกษาคือคุณภาพของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสามารถนำผลการศึกษารั้งนี้ไปพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ และการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและได้มาตรฐานสากลต่อไป

^{๑๓} Y. D. Silva, & F. N. Dana., Collaborative Supervision in the Professional Development School, Dissertation Abstracts International, Vol 16 no 21(2001) : p. 45-A.

^{๑๔} ธนสมพร มะโนรัตน์, “รูปแบบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของ โรงเรียนบ้านหนองวารี (นิพัทธ์ธรรมาภรณ์อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒”, รายงานการวิจัย, (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๐), หน้า ๖.

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ การบริหารการศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาการโดยจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๑.๒ กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

๑.๓ การส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและคิดไตร่ตรอง เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านการสื่อสาร ทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ และทักษะการเปลี่ยนแปลง

๑.๔ การควบคุมคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามกรอบนโยบายที่วางไว้ในกระบวนการเรียนการสอน โดยมีการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนความรู้กับภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง ให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ

๒. ด้านเชิงปฏิบัติการ

๒.๑ การบริหารการศึกษาเพื่อคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดให้ครู มีการพัฒนาวิชาการโดยให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และให้ครูมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๒.๒ กระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดให้ครูเห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ

๒.๓ การส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดให้ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและคิดอย่างไตร่ตรอง

๒.๔ การควบคุมคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดให้ครูมีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามกรอบนโยบาย เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้สู่มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๓.๑ ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดอื่น เนื่องจากบริบทของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มา

เปรียบเทียบกับข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมหรือการวิจัยทฤษฎีฐานราก

๓.๒ ควรศึกษาวิจัยในเรื่อง สภาพปัญหาและอุปสรรคในรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานแตกต่างกัน ทำให้การตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่แตกต่างกันด้วย

๓.๓ ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีคุณภาพในระดับสากล

๓.๔ ควรศึกษาวิจัยในแต่ละองค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อสร้างตัวแปรจากผลการวิจัยเชิงคุณภาพเปรียบเทียบกับตัวแปรเชิงทฤษฎี

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๖. กรุงเทพมหานคร: สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๔.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี, ๒๕๕๓.

ธนสมพร มะโนรัตน์. “รูปแบบการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติของ โรงเรียนบ้านห้องวารี (นิพัทธ์ธรรมมาภรณ์อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต ๒”. รายงานการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๐.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ CRP. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

วรัญพร แสงนภาพวร. “สสค.เสวนาวิชาการ”. วารสารการศึกษาไทย. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๖๗ (เมษายน ๒๕๕๓) : ๑๒-๑๔.

สมศรี เณรจาทิ. “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ ๒๑”. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารเพื่อพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, ๒๕๖๐.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๔.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **งานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษา
ตอนต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ,
๒๕๖๒.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. **เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. ๒๕๓๗**. กรุงเทพมหานคร:
คุรุสภา, ๒๕๔๔.

อรัญญา ชนะเพีย. “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขภูบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
๒๕๕๘.

Diggett, R., **Preparing students their futurs**. Rexford NY: International Center for
Leadership in Education, 2005.

Mckinsay. **How the word most improved school system keep get better**. Accessed 12
June 2012, Available from <http://mckinsey.com/society/how-the-wored-most-improved-school-system-keep-getting-better>.

Teddlie, C & Renolde, D. **International handbook of school effectiveness research
An International servey of research on school effectiveness**. London:
Routledge, 2000.

Y. D. Silva, & F. N. Dana. Collaborative Supervision in the Professional Development School.
Dissertation Abstracts International, Vol 16 no 21(2001) : p. 45-A.